

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การประกอบธุรกิจใน โลกปัจจุบันไม่ว่าจะเป็นธุรกิจขนาดเล็ก ขนาดกลาง หรือขนาดใหญ่ ไม่ว่าจะในประเทศที่กำลังพัฒนาหรือประเทศที่พัฒนาน้อย เงินทุนมีความสำคัญเป็นอย่างมากในการประกอบธุรกิจ ยังมีเงินทุนมากก็สามารถที่จะทำให้ระบบเศรษฐกิจของประเทศนั้นมีความแข็งแกร่ง สามารถที่จะแข่งขันกันอยู่ ในเวทีโลกได้ในทุกระดับ ไม่ว่าจะระดับระหว่างประเทศหรือระดับชุมชน และการประกันการชำระหนี้ด้วยทรัพย์สินเป็นมาตรการที่จำเป็นอย่างยิ่งต่อผู้ประกอบการ ในการจัดหาเงินทุนมาใช้ในการประกอบธุรกิจ เพราะหากผู้ประกอบการขอสินเชื่อจากแหล่งเงินทุนเพื่อนำมาใช้เป็นทุนในการประกอบธุรกิจ โดยนำทรัพย์สินมาเป็นประกันการชำระหนี้ หากทรัพย์สินนั้นมีมูลค่าไม่ต่ำกว่าหนี้ที่เป็นประกัน ย่อมเป็นการจูงใจในการให้สินเชื่อ เนื่องจากแหล่งเงินทุนย่อมมีความมั่นใจว่าแม้ผู้ขอสินเชื่อจะไม่ชำระหนี้สินเชื่อแหล่งเงินทุนก็ยังสามารถที่จะบังคับชำระหนี้จากทรัพย์สินที่เป็นหลักประกันได้ การประกันการชำระหนี้ด้วยทรัพย์สินจึงมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งต่อการส่งเสริมและพัฒนาการประกอบธุรกิจและระบบเศรษฐกิจของประเทศในทุกระดับ เมื่อเงินทุนมีความสำคัญในการประกอบธุรกิจในโลกปัจจุบันจึงมีความจำเป็นที่จะทำอย่างไรให้ผู้ประกอบการภาคธุรกิจและประชาชนได้เข้าถึงแหล่งเงินทุนให้มากที่สุดทั้งในระบบกฎหมายของประเทศไทยในปัจจุบัน ในเรื่องของการนำทรัพย์สินมาเป็นหลักประกันในการชำระหนี้ นั้นตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มีอยู่แค่ 2 รูปแบบเท่านั้นคือ

1. การจำนอง ซึ่งเป็นการนำทรัพย์สินไปตราไว้แก่ผู้รับจำนองเพื่อเป็นการประกันการชำระหนี้ โดยไม่ต้องมีการส่งมอบทรัพย์สินที่เป็นหลักประกันให้แก่ผู้รับจำนอง
2. การจำนำ ซึ่งเป็นกรณีที่ผู้จำนำส่งมอบสังหาริมทรัพย์ให้แก่ผู้รับจำนำ เพื่อเป็นการประกันการชำระหนี้

จะเห็นได้ว่า การนำทรัพย์สินมาเป็นหลักประกันในการชำระหนี้ในรูปแบบของการจำนองและการจำนำตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ดังกล่าว นั้นยังมีข้อจำกัดอยู่มาก อย่างเช่น กรณีมีการนำทรัพย์สินมาเป็นหลักประกันการชำระหนี้ โดยการจำนำซึ่งกำหนดให้จำนำได้ก็

เฉพาะแต่สังหาริมทรัพย์เท่านั้น และที่สำคัญต้องมีการส่งมอบสังหาริมทรัพย์ที่จำนำไปแก่ผู้รับจำนำด้วย ซึ่งจากหลักการดังกล่าวไม่ได้เปิดช่องให้ผู้ประกอบการสามารถนำสังหาริมทรัพย์ที่มีมูลค่าทางเศรษฐกิจของผู้ประกอบการในการประกอบกิจการมาเป็นหลักประกันได้ อย่างเช่น วัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตสินค้า สิทธิการเช่า สินค้าคงคลัง เป็นต้น เพราะผู้จำนำต้องใช้สังหาริมทรัพย์ดังกล่าวนั้นในการประกอบกิจการ หากนำไปจำนำก็ต้องมีการส่งมอบสังหาริมทรัพย์นั้นให้ผู้รับจำนำ ผู้จำนำก็ไม่สามารถนำสังหาริมทรัพย์นั้นมาใช้ในการประกอบกิจการต่อไปได้ ซึ่งจากเหตุดังกล่าวนี้ถือว่าเป็นอุปสรรคอย่างมากต่อการนำทรัพย์สินที่เป็นสังหาริมทรัพย์มาเป็นหลักประกันในการขอสินเชื่อเพื่อนำเงินทุนมาใช้ในการประกอบกิจการของผู้ประกอบการ ในกรณีของการจำนองนั้นแม้กฎหมายจะมีได้กำหนดให้ต้องมีการส่งมอบทรัพย์สินที่จำนองก็ตามแต่ ทรัพย์สินที่สามารถจำนองได้ก็จำกัดเฉพาะอสังหาริมทรัพย์และสังหาริมทรัพย์ที่มีทะเบียนบางประเภทเท่านั้นไม่สามารถนำทรัพย์สินอื่น ๆ ที่มีมูลค่าทางเศรษฐกิจมาจำนองได้เช่นกัน ดังนั้น จึงได้มีการร่างพระราชบัญญัติหลักประกันทางธุรกิจขึ้นมาเพื่อให้มีการนำทรัพย์สินดังกล่าวข้างต้นนั้นมาเป็นหลักประกันการชำระหนี้ แต่ร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวยังมีข้อบกพร่องในเรื่องของการนำวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตสินค้ามาเป็นหลักประกันการชำระหนี้แล้วไม่สามารถที่จะนำทรัพย์สินดังกล่าวจำนำต่อไปได้ซึ่งถือว่าเป็นการขัดต่อเจตนารมณ์ของร่างกฎหมายดังกล่าวและในเรื่องของการควบคุมหรือจำกัดสิทธิในการใช้สอย จำหน่าย จ่ายโอนวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตสินค้าที่นำมาเป็นหลักประกันรวมถึงการกำหนดเหตุในการบังคับหลักประกันและร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวยังมิได้ให้คำนิยามของคำว่า “วัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตสินค้า” ไว้อีกด้วยหากร่างพระราชบัญญัติหลักประกันทางธุรกิจ พ.ศ. ... มีผลบังคับใช้อาจมีการตีความกฎหมายไปในทางที่ไม่ถูกต้องตามเจตนารมณ์ของกฎหมายซึ่งจะก่อให้เกิดปัญหาต่อผู้ให้หลักประกันและผู้รับหลักประกันกรณีนำวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตสินค้ามาเป็นหลักประกันการชำระหนี้ตามร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1.2.1 เพื่อศึกษาความเป็นมาและสภาพปัญหาของร่างพระราชบัญญัติหลักประกันทางธุรกิจ พ.ศ... กรณีนำวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตสินค้ามาเป็นหลักประกัน
- 1.2.2 เพื่อศึกษาวิวัฒนาการของหลักการประกันหนี้และแนวคิดที่มาเกี่ยวกับการนำวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตสินค้ามาเป็นหลักประกันการชำระหนี้
- 1.2.3 เพื่อศึกษามาตรการทางกฎหมายในการนำวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตสินค้ามาเป็นหลักประกันทางธุรกิจของต่างประเทศและไทย

1.2.4 เพื่อศึกษาวิเคราะห์ถึงปัญหาการนำวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตสินค้ามาเป็นหลักประกันทางธุรกิจตามร่างพระราชบัญญัติหลักประกันทางธุรกิจ พ.ศ...

1.2.5 เพื่อเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาคณะกรณีนำวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตสินค้ามาเป็นหลักประกันทางธุรกิจตามร่างพระราชบัญญัติหลักประกันทางธุรกิจ พ.ศ...

1.3 สมมติฐาน

ประเทศไทยอยู่ในระหว่างการยกร่างพระราชบัญญัติหลักประกันทางธุรกิจ พ.ศ. ... ซึ่งมีวัตถุประสงค์จะให้มีการนำวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตสินค้าไปเป็นหลักประกันการชำระหนี้ได้ แต่ก็ยังคงมีข้อบกพร่องเกี่ยวกับเรื่องการควบคุมหรือจำกัดสิทธิในการจำหน่ายจ่ายโอน หรือใช้สอยวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตสินค้าที่นำมาเป็นหลักประกันและการกำหนดเหตุในการบังคับหลักประกัน ซึ่งร่างพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าวยังไม่มีความชัดเจนในเรื่องดังกล่าวข้างต้น การศึกษาในเรื่องนี้จะมีผลทำให้ได้ข้อเสนอแนะในการนำมาปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัติหลักประกันทางธุรกิจ พ.ศ. ... กรณีนำวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตสินค้ามาเป็นหลักประกันการชำระหนี้ ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้นเพื่อเป็นประโยชน์แก่ผู้ให้หลักประกันและผู้รับหลักประกันต่อไป

1.4 ขอบเขตการวิจัย

ศึกษาการนำวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตสินค้ามาเป็นหลักประกันตามร่างพระราชบัญญัติหลักประกันทางธุรกิจ พ.ศ. ... เพื่อเปรียบเทียบกับหลักการประกันการชำระหนี้ตาม Article 9 (Secured Transactions) ของ Uniform Commercial Code (UCC) ของสหรัฐอเมริกา และหลักการประกันการชำระหนี้แบบ Floating Charge ของอังกฤษ

1.5 วิธีดำเนินการวิจัย

เป็นการศึกษาวิจัยเอกสาร โดยศึกษาจากบทบัญญัติของกฎหมาย เอกสารทางวิชาการ วิทยานิพนธ์ หนังสือและเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการประกันการชำระหนี้ด้วยทรัพย์สินรวมทั้งการบังคับหลักประกันทั้งที่เป็นภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ เปรียบเทียบกับหลักประกันการชำระหนี้ของต่างประเทศและนำข้อมูลดังกล่าวมาศึกษาวิเคราะห์รวมทั้งเสนอแนะแนวทางแก้ไขประเด็นปัญหาต่างๆ

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1.6.1 เพื่อทราบถึงความเป็นมาและสภาพปัญหาของร่างพระราชบัญญัติหลักประกันทางธุรกิจ พ.ศ... กรณีนำวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตสินค้ามาเป็นหลักประกัน
- 1.6.2 เพื่อทราบถึงวิวัฒนาการของหลักการประกันหนี้และแนวคิดที่มาเกี่ยวกับการนำวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตสินค้ามาเป็นหลักประกันการชำระหนี้
- 1.6.3 เพื่อทราบถึงมาตรการทางกฎหมายในการนำวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตสินค้าเป็นหลักประกันทางธุรกิจของต่างประเทศและไทย
- 1.6.4 เพื่อทราบถึงปัญหาการนำวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตสินค้าเป็นหลักประกันทางธุรกิจตามร่างพระราชบัญญัติหลักประกันทางธุรกิจ พ.ศ...
- 1.6.5 เพื่อทราบถึงแนวทางในการแก้ไขปัญหาคกรณินำวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตสินค้าเป็นหลักประกันทางธุรกิจตามร่างพระราชบัญญัติหลักประกันทางธุรกิจ พ.ศ...

1.7 นิยามศัพท์เฉพาะ

สัญญาหลักประกันทางธุรกิจ หมายถึง สัญญาซึ่งคู่สัญญาฝ่ายหนึ่ง เรียกว่า ผู้ให้หลักประกัน ตราทรัพย์สินไว้แก่คู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่ง เรียกว่า ผู้รับหลักประกัน เพื่อเป็นประกันการชำระหนี้ โดยไม่ต้องส่งมอบทรัพย์สินนั้นแก่ผู้รับหลักประกัน

วัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตสินค้า หมายถึง วัสดุหรือสิ่งของที่เป็นส่วนประกอบสำคัญที่ใช้ในการผลิตเป็นสินค้าสำเร็จรูป